

BOSNA I HERCEGOVINA
Federacija Bosne i Hercegovine
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
Općina Maglaj
JU Centar za socijalni rad

JU Centar za socijalni rad
Maglaj

BOSNIA AND HERZEGOVINA
Federation of Bosnia and Herzegovina
ZENICA-DOBOJ CANTON
Maglaj Municipality
Welfare Center Maglaj

FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
OPĆINA MAGLAJ
Služba za boračko-invalidsku i socijalnu zaštitu,
opću upravu i društvene djelatnosti

PRIMLJENO	03.04.2		
Org. jedinica	Klasni oznaka	redni broj	Broj priloga
		2776	

Broj: 02/04-2-2/24
Maglaj, 02.04.03.2024.g.

OPĆINA MAGLAJ
- Služba za boračko-invalidsku i socijalnu zaštitu,
opću upravu i društvene djelatnosti

PREDMET: Izvještaj o radu za 2023. i Program rada za 2024. godinu,
dostavlja se.-

Vezano za vaš mail od 07.03.2024. godine dostavljamo vam Izvještaj o radu za 2023. godinu i Program rada za 2024. godinu JU Centra za socijalni rad Maglaj, kao i Odluke Upravnog odbora o usvajanju Izvještaja o radu i Programa rada, koje dostavljamo u prilogu.

S poštovanjem.

DOSTAVLJENO:

1. Naslovu,
2. Arhiva.

DIREKTORICA:
Svjetlana Zamboni

1. 姓名: _____
 2. 性别: _____
 3. 年龄: _____
 4. 职业: _____
 5. 住址: _____
 6. 联系电话: _____
 7. 电子邮箱: _____
 8. 身份证号: _____
 9. 银行卡号: _____
 10. 其他: _____

BOSNA I HERCEGOVINA
Federacija Bosne i Hercegovine
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
Općina Maglaj
JU Centar za socijalni rad

JU Centar za socijalni rad
Maglaj

BOSNIA AND HERZEGOVINA
Fédération of Bosnia and Herzegovina
ZENICA-DOBOJ CANTON
Maglaj Municipality
Welfare Center Maglaj

IZVJEŠTAJ O RADU ZA 2023. GODINU

Maglaj, mart 2023. godine

Sadržaj :

I Uvod

II Podaci o ustanovi

III Djelatnost ustanove

- Oblast socijalne zaštite
- Zaštita porodice sa djecom
- Ostali oblici zaštite i usluga stručnog socijalnog rada

IV Projekti

V Stručno usavršavanje

VI Prepreke u radu (unutarorganizacijske i prepreke iz okruženja)

VII Preporuke za Općinsko vijeće

VIII Finansijski izvještaj

IX Zaključak

I UVOD

Definisano Zakonom o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom („Službene novine Federacije BiH“, br. 36/99, 54/04,39/06, 14/09 i 45/16 - u daljem tekstu Federalni zakon), Zakonom o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, br. 13/07, 13/11, 3/15, 2/16 i 16/22), (u daljem tekstu: Kantonalni zakon), socijalna zaštita je organizovana djelatnost u Federaciji BiH, Zeničko-dobojskom kantonu i gradu/općini, koja je usmjerena na osiguranje socijalne sigurnosti građana i njihovih porodica koji se nalaze u stanju socijalne potrebe.

Djelatnost socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom obavljaju ustanove socijalne zaštite i općinske službe za upravu. Na području Zeničko-dobojskog kantona, ova djelatnost provodi se putem resornog Ministarstva i prvostepениh organa, tj. deset centara za socijalni rad i dvije općinske službe (Usora i Doboj Jug) koje su nadležne za obavljanje poslova socijalne zaštite. Pored navedenih ustanova u Zeničko-dobojskom kantonu djeluju i sljedeće ustanove socijalne zaštite, i to: dvije ustanove za smještaj djece bez roditeljskog staranja, jedna ustanova za dnevno zbrinjavanje djece i odraslih osoba sa invaliditetom, dvije javne i pet privatnih ustanova za smještaj starih osoba i jedna privatna ustanova za kućnu njegu.

Kantonalnim zakonom je propisano da navedenu djelatnost mogu obavljati i humanitarne organizacije, udruženja, vjerske zajednice i organizacije, kao i da gradovi/općine imaju mogućnost i obavezu dodatnog djelovanja na prevenciji stanja socijalne potrebe, odnosno proširivanja obima i sadržaja prava iz oblasti socijalne zaštite u skladu sa potrebama i mogućnostima.

Nadležnost provođenja Federalnog zakona i Kantonalnog zakona iz oblasti socijalne zaštite za područje općine Maglaj nosi JU Centar za socijalni rad Maglaj, osim za oblast zaštite prava civilnih žrtava rata za čije provođenje je nadležna Općina Maglaj.

II PODACI O USTANOVU

Javna ustanova Centar za socijalni rad Maglaj ima sjedište u Maglaju, Kulina bana 29 - u daljem tekstu: Centar.

Centar radi od 1975. godine kao radna organizacija, a od 5.11.1996. godine registrovan je kod Višeg suda u Doboju i upisan u Sudski registar broj : US/I-6/96, kao Javna ustanova Centar za socijalni rad Maglaj.

Zbog promjene adrese i šifre djelatnosti Centar je preregistrovan 11.9.2012. kod Općinskog suda u Zenici.

Osnivač Centra je Općina Maglaj.

Organ upravljanja je Upravni odbor kojeg imenuje i razrješava Općinsko Vijeće.

Centar ima 8 (osam) zaposlenih, kako slijedi:

1. direktor
2. socijalni radnik, referat hraniteljstva i porodične zaštite i jednokratne pomoći
3. socijalni radnik, referat starateljstva i smještaja i referat stalne novčane
4. pravnik, referat neratnih invalidnina i dječijeg dodatka
5. pravnik, pravni poslovi i referat porodilja
6. računovođa
7. administrativni radnik
8. vozač, ložač, kućni majstor i kurir

Napomena :

Do 14.02.2024., pored navedenih, u Centru je radila i magistrica psihologije, lice na stručnom osposobljavanju bez zasnivanja radnog odnosa.

Centar za socijalni rad Maglaj posjeduje vlastitu poslovnu zgradu koja je izgrađena 2006. godine uz podršku Njemačke vlade, Vlade Zeničko-dobojskog kantona i Općine Maglaj. Zgrada ima cca 600 m², od čega 220 m² koristi Dnevni centar za djecu i odrasle sa posebnim potrebama. Centar je tehnički relativno dobro opremljen i posjeduje dva automobila. Zgrada ima osiguran prilaz i ulazak za invalidne osobe, a u prizemlju zgrade opremljena je i kancelarija za rad sa licima koja ne mogu pristupiti kancelarijama na spratu.

III DJELATNOST USTANOVE

OBLAST SOCIJALNE ZAŠTITE

Socijalna zaštita je djelatnost usmjerena na osiguranje socijalne sigurnosti građana i njihovih porodica u stanju socijalne potrebe. Socijalnom potrebom, u smislu člana 11. Federalnog zakona i člana 10. Kanotonalnog zakona, smatra se trajno ili privremeno stanje u kojem se nađe pojedinac ili porodica uzrokovano ratnim događajima, elementarnim nesrećama, općom ekonomskom krizom, psihofizičkim stanjem pojedinca ili drugih razloga koji se ne mogu otkloniti bez pomoći drugog lica.

OBLICI SOCIJALNE ZAŠTITE

- Privremena novčana pomoć
- Jednokratna novčana pomoć
- Stalna socijalna pomoć
- Novčana naknada za pomoć i njegu od strane druge osobe
- Dodatak za njegu i pomoć drugog lica za lica sa invaliditetom
- Ortopedski dodatak za lica sa invaliditetom
- Refundacija troškova ljekarskog pregleda za osobe sa invaliditetom
- Smještaj u hraniteljsku porodicu (hitni, povremeni, specijalizovani i tradicionalni)
- Smještaj u ustanovu socijalne zaštite
- Zdravstvena zaštita korisnika smještenih u ustanovu socijalne zaštite
- Zdravstvena zaštita korisnika stalne novčane pomoći
- Zdravstvena zaštita osoba sa invaliditetom
- Zdravstvena zaštita lica u stanju socijalne potrebe
- Zdravstvena zaštita starijih od 65 godina
- Stručna i profesionalna pomoć institucijama, ustanovama i organizacijama
- Grupno savjetovanje
- Individualno savjetovanje
- Posredovanje prije razvoda braka
- Primarna prevencija društveno neprihvatljivih oblika ponašanja
- Prevencija kroz promociju

MATERIJALNA PRAVA U OBLASTI SOCIJALNE ZAŠTITE

Korisnici materijalnih prava u oblasti socijalne zaštite u skladu sa Federalnim i Kantonalnim zakonom, te podzakonskim aktima, ostvaruju slijedeća prava:

1. Stalna novčana pomoć
2. Jednokratna novčana pomoć
3. Pravo na novčanu naknadu roditelja-njegovatelja

4. Smještaj u hraniteljsku porodicu
5. Smještaj u ustanovu socijalne zaštite
6. Zdravstvene zaštita
7. Refundiranje troškova medicinskog vještačenja

Stalna novčana pomoć

U skladu sa Kantonalnim zakonom pravo na stalnu novčanu pomoć imaju lica i porodice pod sljedećim uvjetima:

- Da su nesposobni za rad, odnosno spriječeni u ostvarivanju prava na rad – utvrđeno procjenom Instituta za medicinsko vještačenje,
- Da nemaju dovoljno prihoda za izdržavanje,
- Da nemaju članova porodice niti srodnika koji su po zakonu obavezni da ih izdržavaju ili ako ih imaju, da ta lica nisu u mogućnosti da izvršavaju obavezu o izdržavanju.

Visina stalne novčane pomoći utvrđuje se za jednočlano/dvočlano domaćinstvo u iznosu od 17% od prosječne plaće kantona, koji se za svakog narednog člana uvećava za 10% tog iznosa i ne može biti veća od 23% iznosa prosječne plaće Kantona.

Visina stalne novčane pomoći za jednočlano/dvočlano domaćinstvo u 2023. godini iznosio je 163,54 KM.

Sredstva za isplatu stalne novčane pomoći osiguravaju se u budžetu kantona i općine u omjeru 60:40.

Na početku 2023. godini bilo je 58 korisnika stalne novčane pomoći, a u toku godine prestalo je pravo za 9 korisnika, za čije potrebe se izdvojilo ukupno 100.416,00 KM.

Jednokratna i privremena novčana pomoć

U skladu sa Kantonalnim zakonom pravo na jednokratnu ili privremenu novčanu pomoć imaju lica i porodice pod sljedećim uvjetima:

- Da nemaju dovoljno prihoda za izdržavanje - čiji ukupan prihod po članu domaćinstva ne prelazi 10% od prosječne plaće Kantona
- Da nemaju članova porodice koji su po zakonu obavezno da ih izdržavaju ili ako ih imaju, da ta lica nisu u mogućnosti da izvršavaju obavezu izdržavanja za šta prilažu dokaz o svom statusu (npr. nezaposlenost i sl.).

Jednokratna novčana pomoć može se dobiti u iznosu do 200,00 KM, a istom licu se može odobriti maksimalno dva puta u toku kalendarske godine.

Privremena novčana pomoć se može dobiti u iznosu do 400,00 KM i odobriti licu čije se potrebe ne mogu zadovoljiti jednokratnom novčanom pomoći.

Sredstva za isplatu jednokratne i privremene novčane pomoći osiguravaju se u Budžetu Kantona Odlukom nadležnog ministarstva. Procijenjeni iznos za jednokratnu i privremenu novčanu pomoć dostavlja se Centru u šest jednakih rata. Iznos za prethodnu godinu bio je 14.536,00 KM. Rješenjem Centra jednokratne i privremena pomoć odobrena je za 70 lica za 2023. godinu.

Pravo na novčanu naknadu roditelja njegovatelja

Pravo roditelj njegovatelj regulisano je Zakonom o roditeljima njegovateljima u Federaciji BiH („Službene novine FBiH“, 75/21 od 22.09.2021. godine). Roditelj njegovatelj u smislu ovog zakona je roditelj lica sa 100% invaliditetom uzrokovanog bolešću ili poremećajem u razvoju kao i slijepog lica čiji je ostatak vida na oba oka ispod 0,05 s korekcijom, odnosno roditelj lica koje se prema nalazu Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja ne može osposobiti za samostalan život niti može samostalno zadovoljavati barem jednu od životnih potreba (kretanje u stanu i izvan stana, uzimanje hrane, oblačenje i svlačenje, održavanje lične higijene ili obavljanje drugih fizioloških potreba).

Status roditelja njegovatelja može ostvariti i lice iz reda srodnika koje je u skladu sa odredbama Porodičnog zakona FBiH nadležni organ imenovao za staratelja.

Status roditelja njegovatelja ne priznaje se roditelju ili staratelju lica s invaliditetom ako je osigurana usluga smještaja, organizovanog stanovanja, poludnevnog ili cjelodnevnog boravka u skladu s propisima iz oblasti socijalne zaštite. Izuzetno od navedenog, roditelju se priznaje status roditelja njegovatelja ukoliko lice s invalidetom boravi manje od četiri sata dnevno u predškolskoj, obrazovnoj, zdravstvenoj ustanovi, ustanovi socijalne zaštite ili drugog pružaoca usluge boravka.

Roditelj njegovatelj ima pravo na mjesečnu naknadu u visini iznosa neto najniže plate u FBiH, u skladu sa Zakonom o radu. U 2023. godini najniža plaća u FBiH iznosila je 596,00 KM.

Također, roditelji njegovatelji imaju pravo na uplatu doprinosa za penzijsko-invalidsko osiguranje, zdravstveno osiguranje i osiguranje za vrijeme nezaposlenosti koji se obračunavaju i plaćaju na isplaćenu naknadu.

Sredstva za finansiranje naknade, pripadajućih doprinosa i refundaciju troškova medicinskog vještačenja zdravstvenog stanja osiguravaju se iz sredstava Budžeta Federacije BiH a isplata se vrši putem Centra. Za ostvarenje prava roditelj njegovatelj u 2023. godini isplaćeno je ukupno 140.457,00 KM.

U 2023. godini 3 lica su podnijela zahtjev za ostvarivanje statusa/prava roditelj njegovatelj. Revizija zakonitosti rješenja u Ministarstvu rada i socijalne politike FBiH odradena je za sve roditelje njegovatelje iz 2022. i 2023. godine, tako da trenutno ima 19 lica sa statusom/pravom roditelj njegovatelj.

Smještaj u hraniteljsku porodicu

Hraniteljstvo je poseban oblik zaštite djece i odraslih lica kojima je potrebna stalna briga i pomoć radi zadovoljavanja njihovih osnovnih životnih potreba, a koje ne mogu ostvariti u krugu vlastite porodice ili na drugi način, pod uslovima i na način utvrđen Zakonom o hraniteljstvu Federacije BiH („Službene novine“, broj: 19/17) i Zakonom o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom Zeničko-dobojskog kantona. Ranije se ovaj oblik zbrinjavanja djece bez roditelja ili adekvatnog roditeljskog staranja nazivao smještaj u drugu porodicu.

Odraslo lice može biti smješteno u hraniteljsku porodicu kada lice nije u stanju brinuti samo o sebi ili je invalidna osoba koja ne može biti zbrinuta u svojoj biološkoj porodici. U najvećem broju slučajeva radi se o smještaju lica u srodničke porodice.

Navedenim Zakonom uređeni su principi hraniteljstva, uslovi za obavljanje hraniteljstva, vrste hraniteljstva (tradicionalno, specijalizovano, hitno i povremeno), ugovor o hraniteljstvu, hraniteljska naknada i naknada za održavanje hranjenika, obaveze i odgovornosti hranitelja i centra za socijalni rad, obaveze hranjenika, osposobljavanje i edukacija, registar i evidencija podataka, upravni nadzor, kao i druga pitanja iz oblasti hraniteljstva.

Potencijalni hranitelji su dužni ispunjavati određene uslove za obavljanje hraniteljstva, a koji se odnose na materijalne, zdravstvene i stambene prilike, školsku spremu, porodične odnose, da se ne odaju asocijalnom ponašanju niti ovisnostima. Po podnesenom zahtjevu za obavljanje hraniteljstva Centru, na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja daje se stručna procjenu o ispunjavanju naprijed navedenih uslova propisanih Zakonom. Nakon dobijene pozitivne stručne procjene potencijalni hranitelji su obavezni proći edukaciju koja je usmjerena na razvijanje hraniteljskih kompetencija za pružanje kvalitetne podrške i zaštite djeci i odraslim licima kojima je potreban ovaj vid zabrinjavanja. Edukaciju hranitelja vrše certificirani edukatori iz oblasti hraniteljstva i jedna od 39 edukatora u Federaciji je i naša uposlenica.

Prema evidenciji Centra u toku 2023. godine 4 djece je smješteno u hraniteljske porodice i to: tradicionalno srodničko hraniteljstvo u četiri slučaja i smještaj jednog djeteta u hraniteljsku porodicu na području općine Visoko a koje je u nesrodničkom tradicionalnom hraniteljstvu. U svim slučajevima se radi o zdravoj djeci koja su ostala bez roditeljskog staranja.

U specijalizovanom srodničkom hraniteljstvu imamo dvije odrasle osobe, lica sa posebnim potrebama.

Zakonom o hraniteljstvu su određene i naknade za hranitelje i naknada za izdržavanje hranjenika. Kada hranjenici (lica smještena u hraniteljske porodice) ostvaruju neka od primanja (porodična penzija, lična invalidnina i sl.), oni tada učestvuju u snošenju troškova smještaja tako da sa nivoa Kantona ostvaruju pravo na razliku do pune cijene smještaja odnosno hraniteljske naknade i naknade za izdržavanje hranjenika.

Ukoliko hranjenik nema nikakvih primanja, troškove smještaja u hraniteljsku porodicu snosi budžet Kantona. U skladu sa članom 17, 32., i 34. Zakona o hraniteljstvu i objavljenoj prosječnoj mjesečnoj neto plaći po zaposlenom u Federaciji BiH za određenu godinu, visina naknada hraniteljskih naknada se utvrđuje na sljedeći način:

- Naknada za tradicionalno hraniteljstvo 15% od prosjeka po jednom hranjeniku, a što se uvećava za 15% za svakog narednog hranjenika,
- Naknada za specijalizovano hraniteljstvo 30% po jednom hranjeniku, a što se uvećava za 20% za svakog narednog hranjenika,
- Naknada za izdržavanje hranjenika za tradicionalno hraniteljstvo 30% od prosjeka,
- Naknada za izdržavanje hranjenika za specijalizirano hraniteljstvo 50% od prosjeka.

Sredstva za isplatu navedenih naknada obezbjeđuju se u Budžetu Zeničko-dobojskog kantona. U 2023. godini izdvojeno je 20.994,00 KM.

Uloga i obaveze Centra u primjeni ovog prava su obimne. Stručni radnici trebaju da aktivno promovišu razvoj hraniteljstva. Hraniteljstvo je daleko bolji oblik zbrinjavanja djece i/ili odraslih bez roditeljskog staranja u odnosu na institucionalni smještaj (koji je i finansijski skuplji oblik zaštite) a u kojem samo dijete ne dobija podršku i zaštitu koju ima u hraniteljskoj porodici.

Centar vrši procjenu potencijalnih hranitelja, donosi odluku o njihovoj podobnosti, priprema i pruža usluge i osposobljavanje hranitelja, te pruža stručnu pomoć i podršku na području svoje mjesne nadležnosti. Obaveza je postupati tako da se u svim slučajevima i na najbolji način ostvaruje najbolji interes hranjenika. Voditelj slučaja u individualnom planu za svako dijete/lice planira i predlaže odgovarajuće postupanje i pruža stručnu pomoć kroz neposredno praćenje hranjenika u porodici.

Smještaj u ustanovu socijalne zaštite

U skladu sa Kantonalnim zakonom smještaj u ustanovu socijalne zaštite može ostvariti dijete i odraslo lice kojem je potrebna stalna briga i pomoć u zadovoljavanju njegovih životnih potreba, a ne može ih ostvariti u vlastitoj porodici ili drugoj porodici ili na drugi način a pod uslovima i na način predviđen Kantonalnim i Federalnim zakonom.

Smještaj u ustanovu može ostvariti i lice ovisno o psihoaktivnim substancama pod uslovima

- Da je registrovano kao ovisnik o psihoaktivnim substancama,
- Da se dobrovoljno uključilo u tretman socijalne rehabilitacije, resocijalizacije i reintegracije,
- Da saraduje u trajanju tretmana i
- Da ima preporuku za smještaj u ustanovu, odnosno odgovarajuću organizaciju, od kantonalne ustanove za borbu protiv bolesti ovisnosti u kojoj je reegistrovano, ovjerenu od stručnog tima takve ustanove.

Troškove smještaja svih navedenih kategorija snosi lice koje se smješta, roditelj, usvojitelj ili srodnik koji je dužan da izdržava to lice. Lice je dužno snositi troškove smještaja ukoliko mu mjesečni prihod po članu domaćinstva prelazi 15% od prosječne plaće Kantona. U tom slučaju lice snosi troškove smještaja u visini od 100% pripadajućeg dijela lica koje se smješta (ukupan prihod podijeljen na broj članova domaćinstva). Razlika do punog iznosa cijene smještaja plaća se iz sredstava Budžeta Kantona.

U 2023. godini godini na smještaju u ustanovama socijalne zaštite nalazilo se 25 lica ili tačnije 20 odraslih i petero djece.

Odrasli su smješteni u Zavodu za zbrinjavanje mentalno invalidnih osoba „Drin“ Fojnica, Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidnih osoba Bakovići, Dom za stara lica Zenica, Dom penzionera Zenica, Dom za starija lica Prijedor, Centar za slijepu i slabovidnu djecu i omladinu Sarajevo.

Petero djece je smješteno u SOS Selo mira Turija.

Zdravstvena zaštita

U skladu sa Kantonalnim zakonom, pravo na zdravstvenu zaštitu putem Centra kao prvostepenog organa u provođenju postupka priznavanja prava na zdravstveno osiguranje imaju:

- Korisnici prava na stalnu novčanu pomoć,
- Lice starije od 65 godina (muškarci) i 60 godina (žene),
- Lice smješteno u ustanovu socijalne zaštite i lice koje je u postupku smještaja,
- Lice koje je žrtva porodičnog nasilja i nasilja u zajednici,
- Žena-majka porodilja koja nije u radnom odnosu za vrijeme trajanja trudnoće, porođaja i do uzrasta djeteta do godinu dana, odnosno izuzetno i otac djeteta ukoliko ostvaruje pravo na novčanu pomoć u skladu sa Kantonalnim zakonom,
- Lice sa invaliditetom i lice sa teškoćama u razvoju u skladu sa Kantonalnim zakonom,
- Dijete i odraslo lice smješteno u hraniteljsku porodicu.

U toku 2023. godine, pravo na zdravstveno osiguranje putem Centra ostvarilo je ukupno 36 lica.

Starateljstvo

U skladu sa Porodičnim zakonom Federacije BiH, br. 35/05, 41/05 i 31/14, starateljstvo je oblik zaštite maloljetnih osoba bez roditeljskog staranja i punoljetnih osoba koje nisu sposobne ili koje nisu u mogućnosti starati se o sebi, svojim pravima, interesima i obavezama.

Starateljstvo nad maloljetnim osobama

Pod starateljstvo stavit će se maloljetna osoba:

- Čiji su roditelji umrli, nestali, nepoznati ili su nepoznatog boravišta duže od 3 mjeseca,
- Čijim roditeljima je oduzeto roditeljsko staranje,
- Čiji roditelji nisu stekli poslovnu sposobnost ili im je ona oduzeta ili ograničena,
- Čiji su roditelji odsutni, spriječeni ili nesposobni redovno starati se o svom djetetu, a nisu povjerali njegovu čuvanje ili odgoj osobi za koju je organ starateljstva utvrdio da ispunjava uvjete za staratelja i
- Druge posebne slučajeve predviđene Zakonom.

U 2023. godini 15 maloljetnih lica je bilo pod starateljstvom, u najvećem broju staratelja srodnika.

U navedenim slučajevima Centar je organ starateljstva i ima ulogu zaštite lica pod starateljstvom.

Starateljstvo nad punoljetnim osobama – Pod starateljstvo će se staviti punoljetna osoba koja zbog duševne bolesti, zaostalog duševnog razvoja ili prekomjernog uživanja alkohola ili opojnih droga, senilnosti ili drugih uzroka nije sposobna sama se brinuti o svojim pravima i interesima.

U 2023. godini 40 punoljetnih lica je bilo pod starateljstvom, u najvećem broju srodnika.

Starateljstvo za posebne slučajeve – Organ starateljstva, Centar, imenovat će posebnog staratelja za pojedine poslove ili određenu vrstu poslova odsutnoj osobi čije je boravište nepoznato a koja nema zastupnika, nepoznatom vlasniku imovine kada je potrebno da se neko o toj imovini stara, kao i u drugim slučajevima kada je to potrebno radi zaštite prava i interesa određene osobe.

Centar će, također, na zahtjev osobe koja zbog bolesti, starosti ili drugih opravdanih razloga nije sposobna sama se starati o sebi, svojim pravima i interesima, imenovati staratelja za pojedine

poslove ili određenu vrstu posla (kao i djetetu kada mu je potreban staratelj u zastupanju njegovih prava i interesa).

U 2022. godini izdato 131 rješenje za starateljstvo za posebne slučajeve.

Refundiranje troškova medicinskog vještačenja

Prema Upustu o postupku priznavanja naknade troškova medicinskog vještačenja Ministarstva za rad i socijalnu politiku i izbjeglice Zeničko-dobojskog kantona, broj: 09-37-21153/15 od 30.11.2015. godine, pravo na refundaciju troškova medicinskog vještačenja imaju neratni invalidi I i II grupe sa 90 i 100% oštećenja organizma kojima je određena njega i pomoć I/ili II grupe a koji su stariji od 65 godina života. U toku 2023. godine podnesen je 31 zahtjev za refundaciju u novčanom iznosu 4.306,77 KM.

Također, Zakonom o roditeljima njegovateljima u Federaciji BiH omogućeno je pravo refundacije troškova medicinskog vještačenja i za korisnike prava roditelj njegovatelj. U 2023. godini refundirani su troškovi medicinskog vještačenja za 8 korisnika ovog prava, u iznosu od 890,38 KM.

NERATNI INVALIDI - OSTVARIVANJE PRAVA LICA SA INVALIDITETOM

Posebnu kategoriju u oblasti socijalne zaštite predstavlja kategorija 'neratnih invalida' tj. kategorija lica sa invaliditetom.

Osnovna prava lica sa invaliditetom su definisana i uređena Federalnim zakonom i to kao:

- lična invalidnina,
- pravo na pomoć i njegu od drugog lica i
- pravo na ortopedski dodatak.

Na osnovu nalaza i mišljenja Instituta za medicinsko vještačenje, ova prava mogu ostvariti lica kojima je utvrđena visina invaliditeta 90% i 100%. i utvrđena potreba za nekim od preostala dva prava, odnosno lice može ostvariti samo pravo na invalidninu u navedenom procentu i, ako je utvrđena potreba, istovremeno može ostvariti i pravo na pomoć i njegu od drugog lica i/ili pravo na ortopedski dodatak.

U 2023. godini 465 lica je koristilo navedeno pravo i to 297 lica sa 100% invaliditeta, 168 lica sa 90% invaliditeta. Osim toga 172 lica od ukupnog broja korisnici su prava na tuđu njegu i pomoć I grupe, a 187 lica korisnici su prava na tuđu njegu i pomoć II grupe. 151 lice od ukupnog broja korisnici su i prava na ortopedski dodatak.

U 2023. godini isplaćene su naknade za navedena prava za 465 korisnika u ukupnom godišnjem iznosu od 1.941.470,06 KM. Sveukupna sredstva isplaćuju se iz Budžeta Federacije BiH.

Lica starija od 65 godina kojima je pored invalidnosti od minimalno 90% utvrđeno i pravo na njegu i pomoć drugog lica, imaju pravo prema kantonalnom propisu, na refundaciju sredstava za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja. Sredstva se isplaćuju iz sredstava Budžeta Zeničko-dobojskog kantona.

ZAŠTITA PORODICE SA DJECOM

Oblast zaštite porodice sa djecom definisana je Federalnim i Kantonalnim zakonom i propisima. Krajem 2022. godine došlo je do izmjena zakona vezano za ostvarivanja prava u oblicima zaštite porodice sa djecom koji će biti naknadno objašnjeni, na osnovu čega je došlo do znatnog proširenja u smislu korisnika prava u 2023. godini ali i materijalne naknade za ostvarena prava.

OBLICI ZAŠTITE PORODICE SA DJECOM

U oblasti zaštite porodice sa djecom u skladu sa zakonskom regulativom, porodice i djeca, u 2023. godini, mogli su ostvariti sljedeća prava:

1. Dodatak na djecu
2. Uvećani dodatak na djecu
3. Zdravstvenu zaštitu djeteta (opisano pravo u okviru prava na zdravstvenu zaštitu)
4. Naknadu plaće ženi-majci u radnom odnosu
5. Novčanu pomoć nakon porođaja ženi-majci koja nije u radnom odnosu
6. Smještaj djece u ustanove (opisano u okviru prava na smještaj u ustanovu socijalne zaštite)

Uvođenje prava na dječiji dodatak po Federalnom zakonu

Zakon o materijalnoj podršci porodicama s djecom u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, broj: 52/22) stupio je na snagu 09.10.2022. godine i obuhvata djecu do navršениh 18 godina života, pod uslovom da ukupni mjesečni prihodi po članu zajedničkog domaćinstva ne prelaze 40% najniže plaće u FBiH u skladu s odredbama Zakona o radu. Cenzus za primjenu navedenog Zakona u 2023. godini iznosio je 238,40 KM.

Ukoliko je dijete smješteno u hraniteljsku porodicu ili ustanovu socijalne zaštite u periodu dužem od 30 dana, a troškovi smještaja se djelimično ili u potpunosti obezbjeđuju iz budžetskih sredstava, ne može se ostvariti pravo na dječiji dodatak.

Visina dječijeg dodatka iznosi 19% najniže plaće u Federaciji BiH, a u skladu sa Zakonom o radu. U 2023. godini dječiji dodatak iznosi 113,24 KM/po djetetu.

U toku 2023. godine 911 djece koristilo je pravo na dječiji dodatak za čiju isplatu su osigurana sredstva u visini od 1.237.297,86 KM iz Budžeta Federacije BiH.

Naknada porođiljama

U skladu sa Federalnim zakonom, pravo na naknadu porođilji ostvaruju žene-majke bez obzira na radno-pravni status tj. žena-majka koja nije u radnom odnosu i žena-majka koja je u radnom odnosu.

Ovo pravo ostvaruje se u visini od 1.000,00 KM mjesečno, a najduže 12 mjeseci od dana rođenja djeteta.

Pravo nezaposlene porođilje, u skladu sa navedenim zakonom, ostavruje žena-majka koja ima prebivalište na području kantona u periodu od šest mjeseci prije podnošenja zahtjeva, ukoliko je prijavljena na evidenciji nadležne službe za zapošljavanje ili se nalazi na redovnom školovanju, odnosno ukoliko se na evidenciji Porezne uprave ne vodi kao zaposleno lice.

Pravo zaposlene porođilje ostvaruju žene-majke koje imaju prebivalište na području kantona u periodu od šest mjeseci prije podnošenja zahtjeva ili žene-majke čiji poslodavac ima sjedište na području kantona pod uslovom da ovo pravo nije regulisano prema mjestu prebivališta porođilje.

Ovo pravo može ostvariti i otac djeteta u slučaju smrti majke, ako majka napusti dijete ili ako je iz opravdanih razloga spriječena da koristi pravo.

Ženi- majci koja rodi blizance, trojke i svako slijedeće dijete ovaj iznos uvećava se za 20% za svako rođeno dijete.

U 2023. godini ovo pravo koristile su 84 nezaposlene porođilje i 98 zaposlenih porođilja. Za ostvarenje ovog prava u 2023. godini osigurano je 870.000,00 KM za nezaposlene porođilje i 1.784.649,46 KM za zaposlene porođilje ili 2.655.285,63 KM u ukupnom iznosu za ostvarenje prava majke-porođilje.

OSTALI OBLICI ZAŠTITE

OSTALE USLUGE STRUČNOG SOCIJALNOG RADA

Osim navedenih materijalnih prava, licima i porodicama u stanju socijalne potrebe, putem JU Centar za socijalni rad Maglaj, pružaju se usluge stručnog socijalnog rada. Korisnicima socijalne

zaštite u 2023. godini regulisano je 2691 oblik, mjera i usluga stručnog socijalnog rada kroz rad u oblastima i postupcima, kako slijedi:

- Nasilje u porodici – praćenje izrečenih zaštitnih mjera
- Nadzor nad ostvarivanjem roditeljskog staranja
- Mišljenje organa starateljstva o opravdanosti izdavanja putne isprave djetetu
- Odluka organa starateljstva o sadržajima roditeljskog staranja
- Određivanje ličnog imena djetetu
- Oduzimanje roditeljskog prava da žive sa djetetom
- Oduzimanje roditeljskog staranja
- Posebno starateljstvo za maloljetna lica
- Posebno starateljstvo za punoljetna lica
- Postupak za sticanje poslovne sposobnosti maloljetnika koji je postao roditelj
- Praćenje izvršavanja obaveze izdržavanja maloljetnog djeteta
- Privremeno starateljstvo
- Priznanje očinstva i materinstva
- Promjena ličnog imena djetetu
- Raspolaganje imovinom djeteta
- Raspolaganje imovinom lica pod starateljstvom
- Razvod braka – Stručno mišljenje i prijedlog organa starateljstva o sadržajima roditeljskog staranja o malodobnom djetetu/djeci
- Roditeljsko staranje nakon punoljetstva djeteta
- Saniranje poremećenih porodičnih odnosa
- Smještaj djeteta bez saglasnosti djeteta drugoj osobi ili ustanovi
- Smještaj djeteta u porodicu budućih usvojitelja – adaptacioni period
- Starateljstvo nad maloljetnim licima
- Starateljstvo nad punoljetnim licima
- Stručna procjena podobnosti za obavljanje hraniteljstva

- Stručno mišljenje – izmjene sudskih odluka o sadržajima roditeljskog staranja prema djetetu
- Stručno mišljenje – kontaktiranje djeteta sa srodnicima i drugim osobama
- Stručno mišljenje – sklapanje braka maloljetnih osoba
- Stručno mišljenje – uređivanje roditeljskog staranja o djeci rođenoj izvan braka
- Stručno mišljenje organa starateljstva o postupku izdržavanja djece
- Učestvovanje organa starateljstva u postupku izvršenja i osiguranja sudskih presuda
- Upozorenje na propuste i pružanje pomoći u vršenju roditeljskog staranja
- Usvojenje – potpuno i nepotpuno
- Utvrđivanje/osporavanje očinstva, sudski postupak

Uloga organa starateljstva kada su u pitanju djeca u sukobu sa zakonom

Raniji naziv maloljetni delinkventi nije u upotrebi od 2013. godine kada je usvojen Zakon o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku. Prema navedenom Zakonu mladi maloljetnik je maloljetnik koji u vrijeme izvršenja krivičnog djela navršio 14 godina života, a nije navršio 16 godina, stariji maloljetnik je maloljetnik koji je u vrijeme izvršenja krivičnog djela navršio 16 godina, a nije navršio 18 godina i mlada punoljetna osoba koja je u vrijeme izvršenja krivičnog djela navršila 18 godina života, a nije navršila 21. godinu života.

Prema maloljetnim učiniocima krivičnog djela mogu se izreći policijsko upozorenje, odgojne preporuke (lično izvinjenje oštećenom, naknada štete oštećenom, redovno pohađanje škole ili redovno odlazanje na posao, uključivanje u rad bez naknade, liječenje u odgovarajućoj zdravstvenoj ustanovi uključivanje u pojedinačni ili grupni tretman odgojnih, obrazovnih, psiholoških i drugih savjetovališta), odgojne mjere (mjere upozorenja i usmjeravanja, mjere pojačanog nadzora i zavodske mjere), maloljetnički zatvor i mjere sigurnosti (obavezno liječenje od ovisnosti, psihijatrijsko liječenje, ambulantno liječenje na slobodi, zabrana upravljanja motornim vozilom i oduzimanje predmeta).

Tim Zakonom su između ostalog jasno definisane uloga i poslovi organa starateljstva, tako da u svim postupcima koji se vode prema maloljetnim počiniocima krivičnih djela, nakon obavještenja policije, tužilaštva i sudova, organ starateljstva ima pravo da se upozna sa tokom postupka, da u toku postupka daje prijedloge i da ukazuje na činjenice i dokaze koji su od važnosti za donošenje pravilne odluke, a radi zaštite prava i dobrobiti maloljetnika.

Evidenciju o izrečenim odgojnim preporukama vode sudovi i tužilaštva, a o odgojnim mjerama maloljetnicima vode organi starateljstva.

U toku 2023. godine pokrenuto je 8 postupka prema maloljetnicima, u jednom slučaju je izrečena mjera pojačanog nadzora organa starateljstva zbog počinjenog krivičnog djela krađe, a 5 slučajeva su vodjena prema Zakonu o prekršajima Federacije BiH i izrečeno je 5 uslovnih kazni i 2 sudska ukora za narušavanje javnog reda i mira.

Mjera pojačanog nadzora organa starateljstva se provodi u trajanju od šest mjeseci do dvije godine, a ogleda se u savjetodavnom radu sa maloljetnikom i poduzimanju svih radnji i mjera kako bi se u potpunosti pomoglo maloljetniku u resocijalizaciji i prihvatanju društveno prihvatljivih mjera i oblika ponašanja.

Prema djetetu koje u vrijeme izvršenja krivičnog djela nije navršilo 14 godina života ne mogu se izreći krivične sankcije niti primijeniti druge mjere predviđene zakonom, ali se u takvim slučajevima vode postupci protiv roditelja radi propuštanja vođenja dužne pažnje. U 2023. godini nismo imali zabilježenih slučajeva.

U Centru imamo stručnu osobu koja je certificirani medijator za provodjenje odgojnih preporuka lično izvinjenje oštećenom i naknada štete oštećenom.

Zaštita braka i porodice

Porodičnim zakonom Federacije BiH su uređene oblasti porodica, brak i pravni osnovi u braku, odnosi roditelja i djece, usvojenje, starateljstvo, pravni učinci vanbračne zajednice, prava i dužnosti članova porodice, te postupci nadležnih organa u vezi sa porodičnim odnosima.

Brak je zakonom uređena zajednica između muškarca i žene, te je istim zakonom uređeno kako i prekinuti tu zajednicu kada su bračni odnosi teško i trajno poremećeni.

Prije pokretanja postupka za razvod braka, bračni partneri koji imaju zajedničku maloljetnu djecu su dužni podnijeti zahtjev za posredovanje fizičkom ili pravnom licu ovlaštenom za posredovanje. Od 2006. godine Centar ima ovlaštenje za obavljanje postupka posredovanja.

Prilikom posredovanja ovlašteni posrednik nastoji otkloniti uzroke poremećaja bračnih odnosa kroz savjetodavni rad. Kada nema naznaka za pomirenje bračnih drugova, nastoji se postići dogovor oko povjere djece jednom od roditelja nakon razvoda, visini izdržavanja i načinu ostvarivanja neposrednih kontakata djece sa roditeljem sa kojim neće živjeti u zajedničkom domaćinstvu. Vrlo često bračni partneri zaborave da se ne razvode od djece niti od svojih roditeljskih dužnosti, te se često u tim postupcima manipuliše sa interesima djece, što stvara posebne teškoće u radu i nezadovoljstva stranaka radom socijalnog radnika koji u ovim postupcima samo štiti interese djece i to ih štiti od strane njihovih roditelja.

U 2023. godine Centar je zaprimio 38 zahtjeva za posredovanje, a obavljeno je 35 postupaka posredovanja, u tri slučaja je došlo do izmirenja supružnika nakon obavljenog prvog razgovora.

Nakon pokrenutog postupka za razvod braka kod suda, socijalni radnik dostavlja svoj izvještaj i prijedlog o povjeri djece, visini izdržavanja i načinu ostvarivanja ličnih kontakata djeteta sa roditeljem sa kojim neće živjeti u zajedničkom domaćinstvu. Zbog toga je veoma važno da se u toku posredovanja o navedenom postigne dogovor sa roditeljima koji je u najboljem interesu djece. Prijedlog socijalnog radnika nije obavezujući za sud, konačnu odluku donosi nadležni sud.

Prilikom sačinjavanja anamneza za sud obavezna je kućna posjeta strankama kako bi se utvrdilo stvarno činjenično stanje. Kada su u pitanju razvodi brakova u toku prošle godine su izvršene 93 kućne posjete.

U odnosu na prethodne godine, u 2023. godini bilježi se porast zahtjeva za posredovanje prije pokretanja postupka razvoda braka.

Nasilje u porodici

Bosna i Hercegovina je ratificirala nekoliko važnih međunarodnih konvencija o ljudskim pravima i zaštiti od nasilja, kao što su: Evropska konvencija o ljudskim pravima i temeljnim slobodama (1950), Konvencija o pravima djeteta (1989), Konvencija o ukidanju svih oblika diskriminacije žena (1979) i Konvencija Vijeća Evrope o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici – Ištambulska konvencija (2011).

Zakonodavstvo Federacije BiH reguliše zaštitu od nasilja u porodici u okviru: Zakona o ravnopravnosti spolova BiH – prečišćen tekst („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj 32/10), Krivičnog zakona Federacije BiH („Službene novine FBiH“, br. 36/03, 21/04 – ispr., 69/04, 18/05, 42/10, 42/11, 59/14, 76/14, 46/16, 75/17 i 31/23), Porodičnog zakona Federacije BiH („Službene novine“, br. 35/05, 41/05 ispr., 31/14 i 32/19 – odluka US), Zakona o zaštiti od nasilja u porodici („Službene novine Federacije BiH, broj: 20/13 i 75/2021), te na nivou Kantona Zakonom o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona, br. 13/07, 13/11, 3/15, 2/16 i 16/22).

Zaštita od nasilja u porodici, pojam porodice i nasilje u porodici, vrsta i svrha zaštitnih mjera za osobe koje su počinile nasilje u porodici, način i postupak izricanja zaštitnih mjera, zaštita žrtve od nasilja u porodici i druga pitanja od značaja za zaštitu od nasilja u porodici regulisani su jasno Zakonom o zaštiti od nasilja u porodici.

Porodicu, u smislu navedenog zakona, čine:

1. Bračni i vanbračni partneri i njihova djeca (zajednička ili iz ranijih zajednica)
2. Srodnici: krvni srodnici i srodnici iz odnosa potpunog ili nepotpunog usvojenja
3. Starašac i šticešnik, hranilac i hranjenik
4. Bivši bračni i vanbračni partneri i njihova djeca (zajednička ili iz ranijih zajednica) i njihovi roditelji, uključujući očuha i maćehu.

U skladu sa zakonom, smatra se da postoji nasilje u porodici ukoliko postoje osnovane sumnje da su činjene radnje kojim član porodice nanosi fizičku, psihičku ili seksualnu bol ili patnju i/ili

ekonomsku štetu, kao i prijetnje koje izazivaju strah od fizičkog, psihičkog ili seksualnog nasilja i/ili ekonomske štete kod drugog člana porodice.

Radnje nasilja u porodici ili prijetnje tim radnjama smatraju se:

1. Svaka primjena fizičke sile na fizički ili psihički integritet člana porodice
2. Svako postupanje jednog člana porodice koje može prouzrokovati ili izazvati opasnost da će prouzrokovati fizičku ili psihičku bol ili patnju
3. Prouzrokovanje straha ili osobne ugroženosti ili povrede dostojanstva člana porodice ucjenom ili drugom prinudom
4. Fizički napad člana porodice na drugog člana porodice, bez obzira na to da li je nastupila fizička povreda ili nije
5. Verbalni napad, vrijeđanje, psovanje, nazivanje pogrđnim imenima, te drugi način grubog uznemiravanja člana porodice
6. Seksualno uznemiravanje
7. Uhođenje i svi drugi slični oblici uznemiravanja drugog člana porodice
8. Oštećenje ili uništenje zajedničke imovine ili imovine u posjedu
9. Upotreba fizičkog nasilja ili prouzrokovanje straha sa ciljem oduzimanja prava na ekonomsku nezavisnost zabranom rada ili držanjem člana porodice u odnosu zavisnosti ili podređenosti
10. Upotreba fizičkog i psihičkog nasilja prema djeci i zanemarivanje u njihovom odgoju
11. Fizičko i psihičko nasilje prema starim, iznemoglim osobama i zanemarivanje u njihovom njegovanju i liječenju
12. Nasilna izolacija ili ograničenje slobode kretanja člana porodice i
13. Propuštanje dužne pažnje i nepružanje pomoći i zaštite članu porodice i pored obaveze prema zakonu.

Za osiguravanje nužne zaštite zdravlja i sigurnosti osoba izloženih nasilju, sprečavanju nasilja u porodici, te poduzimanju efikasnih, mjera preodgoja i liječenja nasilnih osoba, učiniocima nasilja u porodici izriču se sljedeće zaštitne mjere:

1. Udaljenje iz stana, kuće ili nekog drugog stambenog prostora i zabrana vraćanja u stan na određeni period
2. Zabrana približavanja žrtvi nasilja
3. Zabrana uznemiravanja i uhođenja osobe izložene nasilju
4. Obavezan psihosocijalni tretman
5. Obavezno liječenje od ovisnosti
6. Privremeno lišavanje slobode i zadržavanje.

U skladu sa Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o izrečenim zaštitnim mjerama, osobama koje su štice zaštitnom mjerom i o nasilnim osobama kojima su izrečene zaštitne mjere

(„Službene novine FBiH, broj: 95/13) organ starateljstva, odnosno Centar za socijalni rad, vodi propisanu evidenciju.

U tabelarnom prikazu koji slijedi dati su podaci o broju registrovanih slučajeva nasilja po radnjama, broju izrečenih zaštitnih mjera, uvid u socio-ekonomski status osobe koja se štiti zaštitnom mjerom i uvid u odnos nasilnik-žrtva:

OBRAZAC 2		
I - PODACI O IZREČENIM ZAŠTITNIM MIJERAMA		
Izvršajni period (od d/m/g do d/m/g)	od 01.01.2023.	do 31.12.2023.
Naziv i sjedište nadležnog organa starateljstva		
IJU CENTAR ZA SOCIJALNI RAD MAGLAI		
Broj rješenja o izrečenim zaštitnim mjerama	33	
Broj osoba koje su štite ne zaštitnom mjerom	28	
Broj nasilnih osoba kojima su izrečene zaštitne mjere	27	
Broj obavještenja nadležnom sudu o izvršenju zaštitne mjere	-	
Broj predloženih prekida mjere	-	
Broj predloženih produženja mjere	-	
Broj predloženih zamjena mjere drugom mjerom	-	
Broj dostavljenih izvještaja nadležnom sudu	-	
Radnje nasilja iz člana 7. Zakona o zaštiti od nasilja u porodici		
a) svaka primjena fizičke sile na fizički ili psihički integritet člana porodice		26
b) svako postupanje jednog člana porodice koje može prouzrokovati ili izazvati opasnost da će prouzrokovati fizičku ili psihičku bol ili patnju		27
c) prouzrokovanje straha ili osobne ugroženosti ili povrede dostojanstva člana porodice ucjenom ili drugom prinudom		19
d) fizički napad člana porodice na drugog člana porodice, bez obzira da li je nastupila fizička povreda ili nije		27
e) verbalni napad, vrijeđanje, psovanje, nazivanje pogrdnim imenima, te drugi načini grubog uznemiravanja člana porodice od drugog člana porodice		26
f) seksualno uznemiravanje		-
g) uhođenje i svi drugi slični oblici uznemiravanja drugog člana porodice		-
h) oštećenje ili uništenje zajedničke imovine ili imovine u posjedu		9
i) upotreba fizičkog nasilja ili prouzrokovanje straha u cilju oduzimanja prava na ekonomsku nezavisnost zabranom rada ili držanja člana porodice u odnosu zavisnosti ili podređenosti		-
j) upotreba fizičkog i psihičkog nasilja prema djeci i zanemarivanje si njihovom odgovor		7
k) fizičko i psihičko nasilje prema stariim, iznemoglim osobama i zanemarivanje u njihovom njegovanju i liječenju		-
l) nasilna izolacija ili ograničenje slobode kretanja člana porodice		-
m) propuštanje dužne pažnje i nepružanje pomoći i zaštite članu porodice i pored obaveze prema zakonu		-

II - PODACI O OSOBAMA KOJE SU ŠTICE NE ZAŠTITNIM MJERAMA																																		
Broj osoba koje su štitene zaštitnim mjerama prema vrsti, spolu i starosti osobe koje je štitene zaštitnom mjerom																																		
Vrsta zaštitne mjere	Ukupno	0-3		4-6		7-14		15-18		19-21		22-25		26-29		30-33		34-37		38-41		42-45		46-49		50-53		54-57		58-61		62+		nepoznato
		m	z	m	z	m	z	m	z	m	z	m	z	m	z	m	z	m	z	m	z	m	z	m	z	m	z	m	z	m	z			
Udaljenje iz stana, kuće ili nekog drugog stambenog prostora i zabran vratanja u stan, kuću ili neki drugi stambeni pr	16																																	
Zabrana posjećivanja izložišta	27																																	
Zabrana suradivanja u hodanje osobe izloštene nasilju	29																																	
Obaveza poštovanja bezopasnosti	4																																	
Obavezno nošenje odjevnosti	4																																	
Priyameno izmjene stanoje i održavanje	1																																	
UKUPNO	74																																	

Socio-ekonomski status osobe koje se štite izrečenom zaštitnom mjerom										
Bračni status	oženjen/udata	21	neozženjen/neudata	1	razveden/a	3	udovac/ica	-	vanbračna zajednica	3
Radni status	zaposlen/a	14	nezaposlen/nezaposlena	14	penzioner/ka	Zanimanje				
Vrsta prihoda	korisnik socijalne pomoći	-	živi od svog rada	16	drugi izvori prihoda	12				
Obrazovanje	dr sci	-	mr sci	-	II ciklus Bolonja	-	I ciklus Bolonja	-	VSS	1
	SSS	15	OŠ	11	NSS	-	student	-	učenik	1
									bez škole	1
Broj ostalih članova porodice**										

ODNOS OSOBE KOJOJ JE IZREČENA ZAŠTITNA MJERA I ŽRTVE KOJA SE ŠTITI IZREČENOM ZAŠTITNOM MJEROM (ODNOS NASILNIK-ŽRTVA)									
Bračni partner	17	Vanbračni partner	3	Bivši partner	2	Otac-sin	-	Otac-kćer	3
Majka-sin	-	Majka-kćer	-	Kćer-otac	-	Kćer-majka	-	Sin-otac	2
Sin-majka	1	Unuk-dedo	-	Unuk-nana	-	Unuka-dedo	-	Unuka-nana	-
Očuh-pastorak/ka	-	Pastorak/ka-očuh	-	Maćeha-pastorak/ka	-	Pastorak/ka-maćeha	-	Neko drugi	-

U skladu sa Zakonom o zaštiti od nasilja u porodici Federacije BiH, poslije podnošenja krivične prijave policija je obavezna za svaki prijavljeni slučaj nasilja u porodici podnijeti zahtjev za izricanje zaštitne mjere prema nadležnom sudu u roku od 12 sati od saznanja za radnje nasilja. Zaštitne mjere prema počinitelju nasilja u porodici sud izriče u trajanju koje ne može biti kraće od

jednog mjeseca niti duže od dvije godine, izuzev ako sud odluči da je duži vremenski period u interesu žrtve nasilja.

Organi nadležni za izvršenje izrečene zaštitne mjere navedene u rješenju o izricanju zaštitne mjere dužni su redovno pratiti izvršenje mjere, sačiniti i dostaviti nadležnom sudu izvještaj o njihovom izvršenju, predložiti prekid ili zamjenu mjere kada to smatraju potrebnim, odnosno dužni su po saznanju o neizvršavanju ili kršenju izrečene mjere o tome obavijestiti nadležni sud i Centar za socijalni rad. U slučaju kršenja izrečene zaštitne mjere, nadležni sud može izrečenu mjeru zamijeniti drugom zaštitnom mjerom, ukinuti zaštitnu mjeru ili izreći novčanu kaznu za nepostupanje po izrečenoj zaštitnoj mjeri.

Uloga Centra je da prati izvršenje izrečenih mjera, obavještava nadležni sud o izvršenju mjera, ali i da predlaže prekid ili produženje ili zamjenu mjere nekom drugom mjerom.

U postupku zaštite žrtve nasilja u porodici i provođenju izrečenih zaštitnih mjera, zakon nalaže multidisciplinarni pristup u koji su uključeni nadležni pravosudni organi, policija, centri za socijalni rad, domovi zdravlja i zdravstvene ustanove, škole i vrtići kao i nevladine organizacije iz oblasti nasilja u porodici koji su DUŽNI za područje jedne ili više općina potpisati protokol o saradnji kojim će biti utvrđena međusobna prava i obaveze u postupku prijavljivanja slučajeva nasilja u porodici, pružanja zaštite žrtvama nasilja u porodici, kao i u radu sa nasilnim osobama.

Vlada Zeničko-dobojskog kantona usvojila je dva Programa mjera za prevenciju, zaštitu i borbu protiv nasilja u porodici na području ZDK. U skladu sa ovim kantonalnim programom mjera za prevenciju, zaštitu i borbu protiv nasilja i zakonom nalaže se formiranje koordinacionog tijela na općinskom nivou koje će koordinirati rad svih nadležnih institucija na provođenju programa mjera.

Općina Maglaj NEMA formirano koordinaciono tijelo.

IV PROJEKTI

U toku 2023. godine Centar je realizovao projekat *Bosanska žena, ustrajna i starena* a u okviru projekta „Jačanje uloge mjesnih zajednica u Bosni i Hercegovini“ u cilju uspostavljanja samoodrživog Društvenog centra u Maglaju.

Nakon što je opremljen, Društveni centar u Maglaju je postao dostupan i stavljen na raspolaganje svim zainteresovanim pojedincima, grupama udruženjima sa područja svih mjesnih zajednica, odnosno općine Maglaj.

Kako namjena centra isključivo zavisi od potreba građana, grupa, udruženja gdje se realizuju edukativne, društvene, kulturne aktivnosti, odnosno poslovni sadržaji koji direktno utječu na samoodrživo djelovanje centra, JU Centar za socijalni rad Maglaj prepoznao je potrebu umrežavanja žena na području općine Maglaj u cilju poboljšanja položaja žena i njihovo poticanje na učešće u životu lokalne zajednice, organima donošenja odluka u mjesnim zajednicama te

njihovo osvještavanje o potrebi promocije i borbe za ženska ljudska prava na individualnom, pravnom i institucionalnom nivou i borbi protiv višestruke diskriminacije, društvene, rodne, porodične itd.

Projektnom aktivnošću „Bosanska žena, ustrajna i stamena“ organizovano je devet edukativnih radionica, za ukupno 60-tak žena podijeljenih u tri grupe. Kroz tri modula, vođene priznatim stručnjakinjama iz oblasti psihologije, ženskih prava, međunarodne i regionalne sigurnosti, nositeljicama aktivnosti na izradi zakonskih regulativa u oblasti ženskih prava, organizatoricama i nositeljicama zagovaračkih aktivnosti u BiH i pružiteljicama besplatne pravne pomoći ženama u Bosni i Hercegovini, polaznicama su prezentovane teškoće s kojima se nosi bosanskohercegovačka žena, a koja ipak uvijek ostaje dostojanstvena u svim svojim izabranim ali i nametnutim ulogama.

Argumentacija iznošena kroz module bazirana je na ekspertizi edukatorica koju su stekle direktnim radom na senzibilizaciji preko 7.000 osoba raznih profila, sudija, tužilaca, policajaca, socijalnih radnika, predstavnika organizacija civilnog društva, žena i mladih, u proteklih 19 godina svog djelovanja.

Edukacija polaznica organizovana je u periodu novembar 2023. – februar 2024. godine, kako slijedi:

	NAZIV MODULA	GRUPA 1	GRUPA 2	GRUPA 3
		DATUM ODRŽAVANJA	DATUM ODRŽAVANJA	DATUM ODRŽAVANJA
M-1	<i>Različite smo ali jednako vrijedne</i>	24.11.2023.	18.12.2023.	19.12.2023.
M-2	<i>Moj glas protiv nasilja nad ženama</i>	18.12.2023.	30.01.2024.	19.12.2023.
M-3	<i>Zdrava i prava</i>	30.01.2024.	06.02.2024.	31.01.2024.

Modul 1: „Različite smo ali jednako vrijedne“ je za cilj imao podignuti svijest žena o utjecaju stereotipa i predrasuda na svakodnevni život u privatnoj i društvenoj sferi.

Modul 2: „Moj glas protiv nasilja nad ženama“ je za cilj imao informisati učesnice o pravima koja im pripadaju i mehanizmima zaštite.

Modul 3: „Zdrava i prava“ je za cilj imao rasvijetliti faktore rizika i posljedica izostanka brige i podrške za mentalno zdravlje žena.

Kao rezultat predanosti, angažmana i učestvovanja u sticanju znanja o prevenciji a aktivnom suprostavljanju nasilju nad ženama edukatorica i polaznica, projektna aktivnost okrunjena je

izdavanjem publikacije „Bosanska žena, ustrajna i stamena“ čije autorice su Meliha Sendić i Duška Andrić, urednica Svjetlana Zamboni, a izdavač JU Centar za socijalni rad Maglaj u tiražu od 100 komada.

Projektna aktivnosti Centra u Društvenom centru ojačale su i ohrabrile žene. Na neki način probudene su i osviještene o vrijednostima koje svaka pojedinačno imaju, talentima koje posjeduju, upućene su jedna na drugu i motivisane da budu nosioci pozitivnih promjena u sredinama iz kojih dolaze. Na taj način, Društveni centar Maglaj postao je svojevrsni inkubator ženskog liderstva koje će prepoznavati potrebe svojih sugrađana i odgovorno ponuditi agendu za pozitivne promjene.

V STRUČNO USAVRŠAVANJE

Uposlenici Centra rade s ljudima koji se u svakodnevnom životu suočavaju s najrazličitijim socijalnim teškoćama do kojih dolazi zbog porodičnih problema, siromaštva, nezaposlenosti, kriminala, raznih oblika ovisnosti, bolesti i drugog. Izravnim savjetovanjem i informisanjem nastojimo pomoći u prepoznavanju problema i traženju rješenja i držati korak sa savremenim tokovima u pristupu problemima i iznalaženju rješenja za njih.

U cilju stručnog usavršavanja i u skladu sa mogućnostima reorganizacije radnih zadataka, uposlenici su prisustvovali na 42 edukacije/radionice/seminare/konferencije u toku 2023. godine.

Na ovaj način, osim prijeko potrebne edukacije i informisanja, evidentno je da je Centar ostvario široku mrežu sa mnogobrojnim domaćim i međunarodnim organizacijama. Osim brojnih organizacija i institucija koje su bili organizatori stručnog usavršavanja u 2023. godini, potrebno je istaknuti i besprijekornu saradnju sa Općinom Maglaj, PU Maglaj, Domom zdravlja Maglaj, Centrom za mentalno zdravlje Maglaj, Kantonalnom bolnicom Zenica, bolnicom Tešanj, svim domovima i zavodima za zbrinjavanje, Crvenim križem Maglaj, Merhametom, svim osnovnim i srednjim školama, mjesnim zajednicama na području općine Maglaj, nadležnim Kantonalnim i Federalnim ministarstvima, Centrom ženskih prava iz Zenice, Sarajevskim otvorenim centrom, Atlanskom inicijativom, sigurnom kuća Medica Zenice, Ministarstvom pravde Austrije i RAN organizacijom (Radicalisation Awareness Network), te UNDP-om.

PREPREKE U RADU/UNUTARORGANIZACIJSKE PREPREKE/PREPORUKE ZA UPRAVNI ODBOR/OPĆINSKO VIJEĆE

Izmjene i dopune zakona, donošenje novih zakona na višim nivoima vlasti svakodnevno usložnjavaju već isuviše komplikovane procedure u postupcima ostvarivanja prava u oblasti socijalne zaštite i zaštite porodice s djecom.

Jedna od najvećih prepreka u radu Centra svakako je nedovoljan broj zaposlenih lica. Donošenjem novog Zakona o materijalnoj podršci porodicama sa djecom u Federaciji BiH, a koji se tiče ostvarivanja prava na dječiji dodatak, Centar se suočava sa ozbiljnim problemima iznošenja kompletne procedure u smislu provođenja upravnog postupka. U dijelu Izvještaja 'Djelatnost Ustanove' pokušali smo oslikati obim poslova iz oblasti socijalne zaštite i zaštite porodice sa djecom te neratnih invalida kako bismo ukazali na složenost poslova ali i na odgovornost koju Centar nosi u svim postupcima. Kako sva pitanja i problemi s kojima se naši korisnici susreću zahtijevaju žurnost u rješavanju potrebno je pojačati strukturu zaposlenih. Postupak ostvarivanja prava na dječiji dodatak potrebno je rješavati timskim radom te u tom smislu i povećati broj zaposlenika. Jedan od načina je svakako korištenje poticaja FZZZ-a u kojem slučaju bi osnivač u planiranju sredstava za redovan rad trebao povećati stavku za plaće i naknade troškova zaposlenih.

Proširivanje prava za socijalno ugrožene kategorije društva zahtijeva dodatni administrativni angažman osoblja, što s druge strane umanjuje njihovo prisustvo na terenu. Smatramo da je osnovna uloga Centra rad na prevenciji i zaštiti, hitna i adekvatna reakcija i direktan rad na terenu sa kategorijama iz naše nadležnosti, te je iz tog razloga prijeko potrebno **kadrovski jačati Centar i povećati broj izvršilaca tj. stručnog osoblja.**

U cilju zaštite braka i porodice, preporučujemo osnivanje predbračnog i bračnog savjetovišta za čiju realizaciju je, također, potrebno kadrovski ojačati centar.

Također, vezano za porast broja slučajeva nasilja u porodici i obavezama proisteklim iz člana 37. Zakona o zaštiti od nasilja u porodici FBiH i Protokola ZDK o kojima smo govorili u dijelu izvještaja koji se odnosio na nasilje u porodici, **hitno** je potrebno **formirati Općinsko koordinaciono tijelo – multisektorski tim za prevenciju i zaštitu od nasilja u porodici.** S tim u vezi, potrebno je **opredijeliti adekvatna materijalno-finansijska sredstva za rad koordinacionog tijela i za instrumente u zaštiti žrtava nasilja.**

Osim navedenog, materijalni troškovi Ustanove su utrošučeni prevenstveno troškovi za papir, tonere, poštanske i bankovne usluge i sl. Shodno rastu materijalnih troškova Centra, usljed provođenja široke lepeze prava sa federalnog i kantonalnog nivoa, potrebno je uvećavati i izdvajanja za materijalne troškove u svakoj godini koja slijedi.

Smatramo da povećanjem davanja svim kategorijama korisnika usluga Centra, što je evidentno iz Izvještaja, raste i utrošak tih sredstava u lokalnoj zajednici, čijim slijedom se povećavaju i prihodi Općine Maglaj iz PDV-a te u tom smislu postoji i osnova i opravdanost za povećanje izdvajanja za Centar koji je u potpunosti budžetski korisnik i neprofitna Ustanova. Vezano za sve navedeno,

pri usvajanju prijedloga budžeta za svaku godinu potrebno je napraviti detaljnu analizu i prema Općinskom vijeću ići sa zahtjevom za povećanje sredstava u cilju rješavanja navedenih problema a sve u cilju bolje učinkovitosti Centra za usluge koje pruža građanima općine Maglaj.

VIII FINANSIRANJE

Sredstva za finansiranje socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom osiguravaju se iz budžeta Federacije, Kantona i Općine.

Tabelarni prikaz materijalnih prava, broj korisnika i realizovana sredstva u 2023. godini dostavljamo u prilogu ovom Izvještaju.

Pregled strukture ostvarenih prihoda u 2023. godini

Rb	Ostvareni prihodi	Iznos u KM	%
1.	Neporezni prihodi	12.471	0,38%
2.	Tekuće potpore-grantovi	3.269.742	99,62%
3.	Donacije od pravnih lica		
	UKUPNO:	3.282.213	100,00

Tekuće potpore – grantovi u iznosu od 3.269.742,00 KM, odnose se na namjenska sredstva za korisnike prava od Federacije, Kantona i Općine Maglaj.

Tabelarni pregled koji slijedi, prikaz je svih materijalnih davanja za ostvarena prava koja se realizuju putem Centra:

Rb	Pravo	Iznos u KM
1.	Dječiji dodatak	1.237.298,00
2.	Stalna novčana pomoć	100.416,00
3.	Nezaposlene porodilje	855.431,00
4.	Porodilje u radnom odnosu	1.771.817,00
5.	Medicinsko vještačenje	4.307,00
6.	Hraniteljstvo	20.994,00
7.	Roditelj njegovatelj	238.870,00
8.	Jednokratna novčana pomoć	14.536,00

Tekući grantovi sa nivoa Federacije iznose 241.670,00 KM, a odnose se na Transfer za implementaciju i uvođenje prava neratnih invalida i na pravo roditelja njegovatelja.

Tekući grantovi sa nivoa Kantona iznose 2.726.971,00 KM, a odnose se na sredstva predviđena za finansiranje djelatnosti socijalne zaštite (naknada porodiljama u radnom odnosu, jednokratne novčane pomoći, smještaj u hraniteljsku porodicu, pomoć nezaposlenim porodiljama, pomoći socijalno ugroženim kategorijama stanovništva na području općine Maglaj-stalna novčana pomoć). Ukupno doznačena i oprihodovana novčana sredstva utrošena su za predviđene namjene o čemu su resornom ministarstvu Zeničko-dobojskog kantona redovno u toku 2023. godine dostavljani Izvještaji o namjenskom utrošku doznačenih sredstava.

Tekući grantovi od Općine Maglaj ostvareni su u iznosu od 301.101,05 KM, a odnose se na finansiranje troškova plaća (neto plaće i pripadajućih doprinosa, naknada troškova zaposlenih, materijalnih troškova, kao i sufinansiranje socijalne zaštite 40% i naknada članovima Upravnog odbora Ustanove.

Pregled strukture ostvarenih rashoda u 2023. godini

Rb	Ostvareni rashodi	Iznos u KM	%
1	Plaće i naknade troškova zaposlenih	216.965,00	
2	Doprinos poslodavca	18.221,00	
3	Izdaci za materijal i usluge	30.135,00	0,92
4	Tekući grantovi	3.014.817,00	91,90
5	Kapitalni grantovi	-	-
	Ukupno rashodi	3.280.138,00	100,00

Plaće i naknade troškova zaposlenih i doprinos poslodavca iznose 235.186,00 KM, a finansirane su sredstvima iz općinskog budžeta. Odnose se na troškove za 8 zaposlenika.

Naknade troškova zaposlenih odnose se na finansiranje naknada za topli obrok, prevoz sa posla i na posao, regresa za godišnji odmor, pomoć zaposlenicima po Uredbi FBiH.

Najniža isplaćena plaća u 2023. godini iznosila je 667,78 KM, a najviša 1.406,01 KM.

Izdaci za materijal i usluge iznose 30.135,00 KM i odnose se na finansiranje troškova neophodnih za funkcionisanje Ustanove (izdaci za energiju 884,00; pelet 5.616,00; izdaci za telefonske usluge i internet 2.180,00; izdaci za poštanske usluge 1.839,00; izdaci za komunalne usluge 2.486,00;

nabavka materijala (obrasci, papir, toneri i sl.) 2085,00; izdaci za usluge prevoza i gorivo 1.440,00; izdaci za tekuće održavanje 3.026,00; izdaci za bankarske usluge 2.462,00,00 KM, putni troškovi 938,00; registracija motornih vozila 1.243,00; reprezentacija 452,00 itd.

Deset najvećih i najznačajnijih dobavljača Centra u 2023. godini:

1. Budo export d.o.o.
2. Bingo
3. Elektroprivreda
4. BH Telecom
5. JP BH Pošta
6. PC Biro Shop
7. Nina-x
8. Securitas
9. Džino d.o.o.
10. Grawe osiguranje

Tekući grantovi u iznosu od 3.269.742,00 KM, finansirani su namjenskim sredstvima doznačenih sa nivoa Federacije, Kantona i Općine Maglaj.

Pregled ostvarenog viška prihoda nad rashodima:

Rb	OPIS	Iznos u KM u 2023. godini	Iznos u KM u 2022. godini
1.	Prihodi	3.282.212,86	1.985.455,00
2.	Rashodi	3.280.137,86	1.985.415,00
3.	Višak prihoda nad rashodima	2.075,00	40,00
4.	Višak rashoda nad prihodima	-	-

Rezultat poslovanja u 2023. godini je dobit u iznosu od 2.075,00 KM.

STRUKTURA SREDSTAVA I IZVORA SREDSTAVA NA DAN 31.12.2023.godine

Pregled raspoloživih sredstava u aktivi:

Rb	Opis	Iznos u KM	%
1	STALNA SREDSTVA	415.721,00	42,69
	-nematerijalna sredstva		
	-materijalna sredstva	415.721,00	
	-finansijska sredstva		
2	TEKUĆA SREDSTVA	558.092,00	57,31
	-kratkoročna razgraničenja		
	-potraživanja	541.838,00	
	-kratkoročni plasmani		
	- Zalihe materijala i robe		
	-gotovina u banci i u blagajni	16.254,00	
4	UKUPNO AKTIVA	973.813,00	100,00

Iznos potraživanja od 499.703 KM odnosi se na ukalkulisani prihod od Općine Maglaj za mjesec 12/23 godine po osnovu sredstava namijenjenih za finansiranje plaća i naknada troškova zaposlenih, doprinosa poslodavcu, materijalnih troškova, stalnih socijalnih pomoći, te na ukalkulisani prihod od Kantona za mjesec 11/23 i 12/23 za porodiđe u radnom odnosu, stalnu socijalnu pomoć, smještaj u hraniteljsku porodicu, naknadu za pomoć nezaposlenim porodicama, naknadu za troškove medicinskog vještačenja kao i ukalkulisani prihod od Federacije za mjesec 12/23 za naknade za pravo roditelj njegovatelj.

Pregled izvora sredstava:

Rb	Opis	Iznos u KM	%
1	IZVORI STALNIH SREDSTAVA	406.616,00	41,75
2	OBAVEZE I RAZGRANIČENJA	567.197,00	58,25
	- obaveze	554.815,00	
	-razgraničenja	12.382,00	
3	UKUPNO PASIVA	993.813,00	100,00

Obaveze u iznosu od 554.815,00 KM odnose se na obaveze prema dobavljačima, obaveze prema zaposlenima po osnovu plaća i naknada plaća za 12/23 te na obaveze po osnovu naknada porodiljama u radnom odnosu za 11/23 i 12/23, stalne socijalne pomoći za 11/23 i 12/23, smještaja u drugu porodicu za 11/23 i 12/23, naknade za pomoć nezaposlenim porodiljama za 11/23 i 12/23, obaveze za naknade roditeljima njegovateljima za 12/23.

Direktorica:

Svjetlana Zamboni

Dostavljeno:

- a) Upravni odbor
- b) a/a

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Zeničko-dobojski kanton
Općina Maglaj
JU Centar za socijalni rad
Upravni odbor

Broj:01/04-2-3/24
Maglaj, 15.03.2024.godine

Na osnovu člana 27. Uredbe sa zakonskom snagom o ustanovama ("Službeni list Republike BiH", broj: 6/92, 08/93 i 13/94), te člana 31. Pravila JU Centar za socijalni rad Maglaj (broj:01/01.1-1-2/18 od 18.05.2018.godine i 01/01.1-1-2-1/18 od 07.12.2021.godine), Upravni Odbor JU Centar za socijalni rad Maglaj na sjednici održanoj dana 15.03.2024.godine, d o n o s i

ODLUKU
o usvajanju Izvještaja o radu JU Centar za
socijalni rad Maglaj za 2023.godinu

I.

Usvaja se Izvještaj o radu JU Centar za socijalni rad Maglaj za 2023.godinu.

II.

Izvještaj iz člana 1. nalazi se u prilogu ove Odluke i čini njen sastavni dio.

III.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

O b r a z l o ž e n j e

Na sjednici Upravnog odbora održanoj dana, 15.03.2024.godine razmatran je Izvještaj o radu JU Centar za socijalni rad Maglaj za 2023.godinu.

Nakon izlaganja direktorice, te provedene diskusije Izvještaj o radu za 2023.godinu jednoglasno je usvojen.

Na osnovu izloženog odlučeno je kao u dispozitivu ove Odluke.

Predsjednica Upravnog odbora:

Mubera Havić, prof.

